

SPIS RZECZY

WSTĘP	5
I. WYCHOWANIE I SZKOLNICTWO W ŚREDNIOWIECZU	7
Pierwsze szkoły klasztorne	8
Oświata w państwie Karola Wielkiego	10
Szkolnictwo kościelne. Zaczątki uniwersytetów	12
Oświata stanowa	15
Szkolnictwo miejskie. Wychowanie cechowe	15
Wychowanie rycerskie	16
Średniowieczna praktyka szkolna	17
Bibliografia	18
II. POCZĄTKI I ROZWÓJ SZKOLNICTWA ŚREDNIOWIECZNEGO W POLSCE	19
Szkoly katedralne, klasztorne i parafialne	19
Organizacja i program polskich szkół średniowiecznych	23
Powstanie uniwersytetu krakowskiego	28
Bibliografia	32
III. SZKOLNICTWO I WYCHOWANIE W DOBIE ODRODZENIA	34
Odrodzenie i humanizm	34
Koncepcje wychowawcze Odrodzenia. Szkoła humanistyczna	36
Kultura humanistyczna w Polsce	41
Rozwój języka narodowego	43
Początki drukarstwa polskiego	45
Rozwój szkolnictwa parafialnego	47
Odnowienie uniwersytetu krakowskiego i jego rozkwit	48
Akademia Lubrańskiego w Poznaniu	54
Wyjazdy młodzieży polskiej na studia zagraniczne	57
Bibliografia	59
IV. HUMANISTYCZNA MYŚL PEDAGOGICZNA W POLSCE	61
Refleksja pedagogiczna i jej odbicie w literaturze pięknej	61
Erazm Glicznera książka o wychowaniu dzieci	65

Szymon Marycjusz	67
Życie i poglądy na szkołę	67
Program naprawy szkół Rzeczypospolitej	70
Andrzej Frycz Modrzewski	73
Osobowość i działalność publiczna	73
Działalność publicystyczna	75
O obyczajach i wychowaniu	76
O nauczycielu i szkole	77
Sebastiana Petrycego uwagi o szkole i wychowaniu	79
Możliwości i granice wychowania	80
Fazy rozwoju i wychowania	81
Program wychowania	82
Bibliografia	85
 V. WYCHOWANIE I OŚWIATA W POLSCE	
W DOBIE REFORMACJI I KONTRREFORMACJI	87
Reformacja i przemiany w szkolnictwie	87
Przemiany w kulturze. Sarmatyzm i Barok polski	90
Szkolnictwo jezuickie	93
Geneza i rozwój	93
Wewnętrzne życie szkoły jezuickiej	95
Szkola jezuicka w Polsce	98
Kryzys uniwersytetu krakowskiego i jego źródła. Kolonie akademickie	102
Akademia Zamojska	107
Gimnazja akademickie	112
Nowy model szkoły	112
Gimnazjum akademickie w Toruniu	113
Gimnazjum akademickie w Elblągu	119
Gimnazjum akademickie w Gdańsku	120
Polskie szkoły prywatne w Gdańsku	124
Gimnazjum różnowiercze w Pińczowie	128
Powstanie i rozwój	128
Organizacja gimnazjum pińczowskiego	129
Szkolnictwo arian polskich	133
Szkola w Lewartowie	134
Szkola w Rakowie	136
Jan Amos Komeński. Poglądy pedagogiczne i działalność w Polsce	139
Gimnazjum w Lesznie	144
Gimnazjum w Sierakowie	146

Rozkwit i upadek szkół parafialnych	147
Bibliografia	150
VI. NAUKA I OŚWIATA NA PRZEŁOMIE XVII I XVIII WIEKU	153
Nauka i przemiany w oświacie	153
Wpływ J. Locke'a i J. J. Rousseau na polską myśl wychowawczą	156
John Locke	156
Jean Jacques Rousseau	159
Projekty nowej organizacji szkolnej. Reformy oświatowe	161
Początki Oświecenia w Polsce	165
Bibliografia	167
VII. PIERWSZE REFORMY WYCHOWAWCZE	169
Oświata i szkolnictwo w dobie saskiej	169
Wychowanie młodzieży	169
Studia akademickie	174
Światła odnowy	175
Szlachecka szkoła kadetów w Lunéville	178
Reforma szkół pijarskich. Collegium Nobilium	182
Stanisław Konarski – studia i działalność publiczna	182
Ustanowienie Collegium Nobilium	184
Reforma szkół pijarskich i program Collegium Nobilium	188
Znaczenie reform S. Konarskiego	193
Akademia Szlachecka Korpusu Kadetów	195
Powstanie, organizacja, kadra	195
Program nauczania. Wychowanie obywatelskie	198
Znaczenie Szkoły Rycerskiej	201
Bibliografia	202
VIII. REFORMA SZKOLNA KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ	204
Powstanie Komisji Edukacji Narodowej	204
Ustanowienie Komisji	204
Członkowie Komisji	207
Pierwsze projekty reform	211
Franciszka Bielińskiego <i>Sposób edukacji</i>	211
Antoniego Popławskiego <i>Projekt edukacji obywatelskiej</i>	213
Adolfa Kamieńskiego <i>Edukacja obywatelska</i>	218
Inne projekty edukacyjne	219
Działalność organizacyjna i ustawodawcza. Podręczniki szkolne	222
Pierwsze zadania i trudności	222

Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych	224
Ustawy Komisji Edukacji Narodowej	229
Szkolnictwo Komisji Edukacji Narodowej	232
Szkoly główne	232
Szkoly średnie	235
Czas wolny młodzieży	238
Kształcenie dziewcząt	239
Oświata ludu i szkolnictwo parafialne	240
Kształcenie nauczycieli szkół średnich i ustanowienie stanu akademickiego	244
Komisja Edukacji Narodowej w opiniach ówczesnych i w osądzie historii . .	246
Bibliografia	251
ZAKOŃCZENIE	253
INDEKS NAZWISK	259

